

מערכת היוצר לבלק

(מצדר)

וַיְהִי הַכֹּל כַּמֶּאֱמָר	מַעֲתִיק הָרִים גּוֹאֲלִי וַיּוֹצֵרִי
	נִוְרָא וְאִיוֹם שְׁמוֹ כְּהַאדִירִי
	סוּמְכִי וּמִכְחִיד צוֹרְרִי
	עוֹזִי וּמַעֲזוֹי מְגִנִּי וְסֹתְרִי
5	פּוֹדִי וּמַצִּילִי אֱלֹהֵי עוֹזְרִי
	צִדְקִי וְהַפֶּךְ חֲשָׁכִי לַמְּאֹרִי
	קִיטָל שׁוֹטְנִי, כֵּן בַּעֲזוֹרִי
	רָאָה רְאִיתִי מַפְלֹתוֹ כְּסִבְרִי
	שָׁכַן רַחֲמֵי רְשָׁעִים אֶכְזֹרִי
10	תּוֹחֶלֶת בְּלֶק נִזְכָּה מִשְׁבְּרִי
	בְּרֹאוֹתָם אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְאֶמְרִי <ק>דוּשׁ<

(גוף יוצר)

וַיֵּרָא בְּלֶק	אִישׁ אֶכְזֹרִי / כַּמַּעֲשֶׂה שַׁעֲשֶׂה עוֹזְרִי
	יִשְׂרָאֵל לְאֶמְרוֹרִי
וַיִּגֵּר	בַּמֶּאֱדָר מִלִּפְנֵי אֵל / דָּרַשׁ לְבַקֵּר וּלְהַשְׁאֵל
	מִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל
5	וַיֵּאמֶר 'הִטִּילוּ שְׁלוֹם' לְהַנְהִיֵּא / וּבְלֶק יַעֲזֵן לְהַכְמִיֵּה
	מֶלֶךְ לְמוֹאֲבִי כַּעַת הָהִיא
	הָיָה חֵיבֵר לְהַשְׁתַּלַּח
	חֲתוּתָיו בּוֹ יִשׁוּלַח
	אֶל בָּלַעַם בֶּן בַּעֲזוֹר וַיִּשְׁלַח <ק>דוּשׁ<
10	וַיִּשְׁלַח זִדְיָהָם בְּמַכְלוּלִי / חֲשׂוּקִים עָלוּ בְּגִבּוּלִי

ביאור:

מצדר

1 מעתיק הרים: כינוי לקב"ה (איוב ט:ה). 7 / בן בעזרי: את בלעם. 8 / בסברי: בראייתי. 9 / רחמי רשעים וכו': מש' יב:י. 10 / משבירי: בזכות ה' שהוא תקוותי.

יוצר א

1 עוזרי: הקב"ה. 2 / ישראל: בשביל ישראל. 3 / לבקר ולהשאל: לטכס עצה. 4 / 5 ויאמר: בלק. הטילו שלום: עשו שלום כיניהם. והוא על פי המדרש בתנחומא בלק ג' ובהרכבה מקבילות שלפיו מואב ומדין נתחברו למרות העוינות שביניהם במעשה בלעם נגד ישראל. להנהיא: לגרום נהי ונהייה לישראל. יעזן להכמיהי: כמו: שיעזן להכמיהי, במאמר מוסגר. ור"ל לגרום לי סבל וכמיהה. 7 / ההיא: הוסף: בעת ההיא. להשתלח: שתישלח שליחותם. 8 / דתותיו: דבריו אל בלעם, מצוותו אליו. 10 / וישלח: אלה דברי בלק אל בלעם. זדיהם: הרשעים הללו. כלומר:

	והוא יושב ממולי	
ועתה	טרדם מעלי להנאר / יתבוננו כי אשר נשאר ואשר תאור יואר	
וילכו	כמרים בהעלק / להתבונן תשובת נחלק וידברו אליו דברי בלק	15
	בלק ובלעם להגמר וישנאל מהם להשמר ויתרוש רע ויאמר לקדוש >	
ויאמר	מומו להודיעם / נשף אם יודיעני מושיעם וישבו שרי מואב עם בלעם	20
ויבא	שר השרים בהקדימך / עוז מיכאל תמימך מי האנשים האלה עמך	
ויאמר בלעם	פנוים מגבולי / צעדו מבלק לשאלי מלך מואב שלח אלי	
	אלי טורה נא ואל תתאנה שמתי לך מקום אם תענה כסף וזהב הנה קדוש >	25
הנה העם	קרואים דרשתי/רצים אולי אוכל הורשתי להלחם בו וגרשתי	
ויאמר אלהים	שוב אל תקללהו / שמא תתכוש מפודיהו כי כרוך הוא	30
ויקם בלעם	תמיה מנוצרכם / תשובו לכם לארצכם כי מאן יי לתתי להלוך עמכם עמכם אֵללים ותרפים	

ביאור:

ישראל. במכלולי: במיטב ארצו. מלשון כלילת יופי. חשוקים: תאבים וחמדנים. / 12 טרדם: גרשם. להנאר: לנער אותם, לחעב אותם (איכה ב:1). יתבוננו: יבינו, יווכחו לדעת. כי אשר נשאר: לשון קשה. ואולי ר"ל: כי גם הנוהר מהם לפליטה — אם תאור אותו יואר. / 14 כמרים: זקני מואב, כמרים לעבודה זרה. בהעלק: בחימה בוערת. מלשון עלוקה במשלי ל:טו, שפירושה חכמים לעניין גיהנם. להתבונן וכו': לראות מה יענה להם בלעם ('נחלק', שעשה מחלוקת עם הקב"ה). / 16 בלק וכו': כל זה אירע כדי לגרום לאבדנם של בלק ובלעם ('להגמר'). / 19 מומו להודיעם: עם שהוא מגלה להם רשעותו, כי חפץ הוא לילך עמהם. נשף: בלילה. מושיעם: ה' / 21 שר השרים: נ"א. אבל לא מצאתי לזה מקור במדרשות. והעניין נרמז גם ביורצ השני להלן ט' 21. בתנחומא ג' וישב יז מואב שמיכאל עמד על דרכו של בלעם לשטנו. בהקדימך: פניית הפייטן אל הקב"ה: בהקדימך רפואה לפורענות. / 23 פנוים מגבולי: כנראה: זרים, שאינם שייכים לתחומי. צעדו: באו. לשאלי: לבקש ממני. והניקוד בלחץ החרוז. / 25 תתאנה: תחפש תואנה לחמוק. / 26 מקום: שכר, כבוד. / 28 קרואים: המזומנים ובאים עלי. דרשתי: אותו אני מבקש ממך. רצים: הנה הם מתקרבים במהירות. הורשתי: להשמיד אותו בעזרתך. / 30 מפודיהו: מן האל המושיעו. / 32 מנוצרכם: דברי הפייטן אל קהלו: מדברי ה'. תשובו: דברי בלעם אל שלוחי בלק. / 34 עמכם:

ועמהם אל נוצר חסד לאִלִּים
מתוקים מדבֿש וְנוֹפֶת צופים ק<דוש>

35

אחר

אויב לשפול ולחפור / בקנאתו מדק ככפור
וירא בִּלְק בֶּן צפור

גיאותרו בעת יקנא / דיבר 'העם הנה'
ויגֶר מואב מפני

הוא היה מצויין / ומריבה היתה בין מואב ומדין
ויאמר מואב אֵל זקני מדין

5

מדין דוחפו מעולם
דוקרו בתרב לשכלם
ובלעם שכלם ברצון ק<דוש>

זהורים מידו להושיעם / חש בלק לגדעם
וישלח מלאכים אֵל בלעם

10

'טורדים הם בהבהילי / יתא לדחותם ממולי'
ועתה לכה נא אנה לי

כראותם מטע מושאב / ללכת באהב, בתאב,
ויִלְכוּ זקני מואב

15

מואב וּמְדִין נתיצצו
ויחדיו לאל ניאצו
וישאל העריצו לק<דוש>

מלך מואב להזעיפו / נאק מחרון אפו
ויאמר אליהם לינו פה

20

ביאור:

וכו': המשך דברי בלעם. / 26 מתוקים: וכו': תה' יט:יא. וכנראה ר"ל: וחסדי ה' מתוקים מדבש וכו'.

יוצר ב

1. לשפול: להשפיל. ולחפור: ולבייש. מדק ככפור: איני יודע להלוט. אולי רומז למדרש שנתגלה בגניזה (י' מאן, הקריאה בתורה, ב, עמ' פט): וירא בלק וכו' שהיה רואה את ישראל יושבין בנחת וכו' והמן יורד עליהם וכו' היה רוצה לחבלם. והצירוף ע"פ שמ' טז:יד. / גיאותרו: גאותו. בעת יקנא: כאשר קינא בגאותו. / 5 הוא: בלק. לפי שנאמר 'ובלק... מלך למואב בעת ההיא' (במ' כב:ד). ומריבה וכו': ר"ל: ואף על פי שמריבה היתה וכו'. והוא על פי המדרש הנרמז גם ביוצר הראשון, ט' / 10 זהורים: את ישראל. מידו: מיד בלק. ור"ל שהקב"ה גלגל את העניינים מראש כך שישראל יושעו מן הפורענות. לגדעם: לעקור את ישראל. / 12 טורדים: דברי בלק אל שליחיו: שוקדים הם להבהילני. יתא: יבוא נא בלעם. / 14 מטע מושאב: כינוי לישראל: מטע רווי מים, השואב ממעיני הישועה. ללכת: הוסף: הסכימו ללכת. ורומז שוב לדרשה שנזכרת בט' / 19 מלך וכו': כדי להכעיס את מלך מואב ולהקניטו, ואולי כדי לעוררו לשלוח אליו שליחים נכבדים יותר.

- שְׁדָה אֲדוֹם בְּהַרְשִׁיעִים / עַל בֶּן בְּמִלְאָף הוֹשִׁיעַם
וַיִּבֹא אֱלֹהִים אֶל בָּלְעָם
- פְּרוּצִים מֵעַם כְּמֵהִים / צָדְקוֹ יַחַד מִגְבִּיּהֵם
וַיֹּאמֶר בָּלְעָם אֶל הָאֱלֹהִים
- הָאֱלֹהִים שֵׁם דְּרָךְ 25
סוֹדְרֵי כֶּם עֲרָךְ
הַהוֹלְכִים בְּיוֹשֶׁר דְּרָךְ <קדוש>
- קְדוּשִׁים כֶּם לְרֹצָה / רֵץ בֶּן צָפוֹר לְיוֹעֲצִי
הִנֵּה הָעַם הַיּוֹצֵא
- שׁוֹרֵשׁ יַחֲדִידִים לְהַמְלֵךְ / שֵׁת לוֹ מוֹלֵךְ 30
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל בָּלְעָם לֹא תִלָּךְ
תִּלָּךְ בְּדִרְכֵי שָׂקָר / תִּתְפַּשׁ בַּחֲבִלֵי דוֹקָר
וַיָּקָם בָּלְעָם בְּבוֹקָר
- בְּבוֹקָר אֲוֹדָה אֵת יְיָ
וַיִּכְעֹרֵב אֶבְרָהָם אֵת יְיָ 35
כִּי אֶהְיֶה יְיָ <קדוש>
- מֵרְבַע
- דְּוָרְשִׁי מֵאֲמָרִי
וְיוֹעֲצִי דְכָרִי
קֹחַ בֶּן צָפוֹרִי
אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לְאֲמָרִי
- אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה / בָּאוֹת כֶּם וְנִשְׂא 5
גַּם לְבוֹ הַכְּעִיסָה / דִּיכּוּאוֹ לְכֹז וְלִמְשָׁשָׁה

ביאור: ולא מצאתי לזה מקור. 21 שדה אדום: לפי שחטאו בגבול אדום. והכוונה למסופר לפני הפרשה בכמדבר כ: יד ואילך ובמכת הנחשים (שם כא: ד ואילך). ולכל העניין הזה לא מצאתי מקור. על בן וכו': לפיכך לא הושיעם בעצמו אלא על ידי מלאך. והוא העניין הנזכר גם בפיוט הקודם ט' 21 / 23 פרוצים: כנראה המשך העניין של ט' 21: אפילו פושעי ישראל נמצאו צדיקים לפני המקום וראויים לישועה. מגביהים: כנראה: מרוממים לאל. 25 האלהים וכו': שיעור הטורים כנראה: הקב"ה שם נתיבה לבריות. וההולכים בדרך ישרה סודרים בה ערך תפילתם. ור"ל: ופושעים ייכשלו בה. 28 קדושים: את ישראל. כם: במעשיו. לרצה: לזכות. והוא חוזר לרעיון המובא גם לעיל ט' 10. ליועצי: ליועצים. והצורה המשונה של הריבוי שכיחה למדי בפייטנות המזרחית המאוחרת, אולי בהשפעת הארמית. 30 שורש יחידים: כינוי לישראל שהם זרע האבות. להמלך: להעלותם לגדולה. שת לו: יעץ לו, ציווה עליו. מולך: הקב"ה. 32 תלך: כנראה כמו: אם תלך. בחבלי דוקר: בחבלים דוקרניים, כלומר: תיקלע לצרות קשות.

המרבץ

נדפס על ידי ע' פליישר, היוצר המרבץ, עמ' כב סימן 18. 1 דורשי וכו': כנראה ציטוט ישיר של דברי בלק: 'אתם דורשי דבריי וכו' כך דיבר בלק בן צפור בספרו את כל אשר עשה ישראל לאמורי. ואפשר שהוא כמו: אל דורשי מאמר ויועצי דבר דיבר בן צפור וכו'. והצורה 'דבריי' ומאמרי' בלחץ החרוז. 5 באות: במופתים. רם ונשא: הקב"ה. והוא נושא המשפט. 6 לכו: כמו: את לכו.

- המלאכים הלכו / וקסמים משכו
זאת חתכו / חסידים יתברכו
- טרופים בעיניהם / יצעו להשמדיהם
כשמעו דבריהם / לא תלך עמהם
- מואב ומדן לפסוד / נאמו לחסוד
סגורים הבסוד / על עמך יערימו סוד
- פץ בן בעור לשאפה / צרח מגניפה
קוראי אותו לסיפה / ראש הפסגה הנשקפה
- שורש מואב ועמון ובניהם / שדי תנקים מהם
תשיב גמול להם / יי כמעשה ידיהם

סילוק

- אמצא שארית אום ברוכה / בין הגוים היא מושלכה
גולה מממלכה לממלכה / דחופה הדופה כסדום ההפוכה
ומ[...]ה ואין בסמיכה / וזלתך מרוקם על כל ברכה
תשבו אויבים אותה להפכה / טרופה עד מתי תהי דרוכה
יורדה לעמקי מצולה מושלכה / כראות אויביה אותה מבורכה
- להפוך לה הקללה לברכה / מאמינים בך שומרי ארובה
סופרי העת והזמן לסמכה / עד מתי יתן למו ארכה
פנה אלימו ברחמיך / צקון לחשם מוסרך
קדוש בכל יום נקדישך / ראה אויביך ומשנאיך
- שוכנים בתוך חצירך / תקיף השקיף ממעוניך
וברך עמך מקדישיך

כזה מזה מקבלים

ביאור:

הכעיסה: כמו הכעיס. דיכואו: הכנעתו (של האמורי). / 7 משכו: נטלו אתם. / 8 זאת חתכו: החלטה זו החליטו, אבל לא עלתה בידיהם. / 9 טרופים בעיניהם: כמו: הטרופים ממראה עיניהם, כלומר המואבים. להשמדיהם: להשמיר את החסידים. שבת' 8 / 10 כשמעו: אבל כשמע'ה מה כוונתם אסר על בלעם לילך עמהם. / 11 לפסוד: להשחית לעצמם. נאמו: דיברו זה אל זה. לחסוד: לתעב, לקלל, מלשון 'חסד הוא' (וי' כ:ז). / 12 סגורים: נחבאים במחתרת. הבסוד: כאילו בסוד. על עמך וכו': תהי פגוד. / 14 פץ: דיבר, ביקש. בן בעור: בלעם. לשאפה: להשמיר את ישראל (מלשון 'כי שאפני אנש' בתהלים נוב ועוד). צרח: אבל הוא עצמו צרח בהנגפו. / 15 קוראי אותו: המזמינים אותו. לסיפה: להיהרג בחרב (כמ' לא:ח). ראש וכו': אל המקום שביקש לקלל משם את ישראל (שם כא:כ). / 17 תשיב וכו': איכה ג:סד.

הסילוק

1 אום ברוכה: ישראל. הדופה: המלה מצטרפת כנראה לאלפבית. כי אות ה"א חסרה ממנו. או שמא נפל טור מן השיר. / 3 ואין בסמיכה: ולכאורה אי אפשר לסמכה עור. / 4 דרוכה: רמוסה. / 5 מושלכה: מלת החרוז הזאת כבר שימשה לעיל בסוף ט' 1. כראות: כמו: לכשיראו. / 6 מאמינים בך: יאמינו בך. שומרי ארובה: ישראל המקיימים את התורה ('ארובה' — אויב יא:ט). / 7 לסמכה: לידע אימתי וכו' לתמיכת ה'. עד מתי וכו': עד מתי יארך עליהם השיעבוד. / 8 צקון: וכו' על פי יש' כו:טז: צקון לחש מוסרך למו. ור"ל: הם מתפללים אליך בייסור אותם.

אופן

ל>חן ימינך

אֲרָאִים תִּמְהוּ מְרוֹב כְּבוֹדוֹ
וּבְרָאוֹתָם אֵיבֹ עוֹמֵד לְנִגְדּוֹ לְהַכְחִידוֹ
בְּכֶן בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ
כִּי גָבַר עָלֵינוּ חֲסִדוֹ

5

יַעֲזֹן בְּלֶקֶד לְהַעֲכִירִי
הוּא שֶׁלַח לְכֶן בְּעוֹרִי
אֶסְפֶּה וְזָהָב לַחַת לְעוֹכְרִי
שְׁדֵי אֱלֹהֵי אָבִי בְּעוֹרִי
עָלִיו נֶאֱמַר בְּכַתֵּב סִפְרִי
אֶל יִתְהַלֵּל עֲשִׂיר בְּעֲשָׂרִי
לִפְקוֹד עָלָיו שְׁבֹט מוֹסְרִי
אֲוִרִי נִגָּה וְהַעֲהִיר מֵאוֹרִי
דָּקָר בְּלַעַם בְּחֶרֶב עוֹזְרִי
קָרָא לְהַפּוֹךְ חֲשָׁכִי לְמֵאוֹרִי
יְמִינְךָ יְיָ נֹאדָרִי
יְהִי נְקוֹם מֵעוֹרִרִי
כְּמוֹ עֲשֵׂה וְשִׂיחַל לְאֵמוֹרִי
כְּאוֹפֵן וּכְרוֹב בְּמִישׁוֹרִי

10

15

וחיות

(מאורה)

דִּבְרוּ יִפְיֶסָה
וְעָלִינוּ יְחוּסָה
שׁוֹנָא וְאוֹיֵב לְמִשְׁפָּה
אֲוִמִּץ אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה

ממקומו

ביאור:

האופן

1 אראלים: מלאכים / 2 אויבו: את בלעם / 3 בכך וכו': הלשון קצרה. והפייטן נראה מבליע את סיפור התשועה / 4 כי גבר וכו': תהי קי:ב. / 5 להעכירי: מלשון עוכר ישראל (מ"א יח:יז) / 6 לבן בעורי: לבלעם / 7 וכסף וכו': כלומר: שלח אל בלעם דברים — וגם כסף וזהב לתת לו / 10 אל יתהלל וכו': יר:ט.כב. ו'בעשרי' במקום 'בעשרי' לצורך החרוז / 11 לפקוד וכו': להענישו. ואף כאן 'מוסרי' במקום 'מוסר' / 12 והצהיר: מלשון צהרים. האיר באור גדול / 13 דקר: וכו': שיעור הטור: הקב"ה ('עוזרי') דקר את בלעם בחרב / 15 ימינך וכו': שם טו:ו. / 17 כמו עשה וכו': במי:כב:ב. / 18 כאופן וכרוב וכו': קשה לעמוד על הקשר שבין טור זה לשלפניו.

המאורה והאהבה

1 ממקומו וכו': שיעורו: ולואי ופייסנו דבר ה' ממקומו / 3 שונא וכו': כנראה כמו: יתן שונא ואויב למשיסה / 4 אומץ וכו': אולי כמו: את כל אומץ אשר עשה. כלי את כל הגבורה שהראה

ככ>תוב> וירא בלק בן צפור (במ' כב: א) ונ>אמר> עמי זכר נא מה יעץ בלק
מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור מן השטים עד הגלגל למען דעת
צדקות יי (מי' ו:ה) ונ>אמר> לעושה <אורים גדולים וכו'> (תה' קלו:ו)

ב>רוך יוצר המאורות<

(אהבה)

הַמְּאֻרֹת הַנִּהְיָר בַּחִיבָה
וְהָאֵיר לְעֻמּוֹ בְּאַהֲבָה
סֹמֵךְ הַפֶּךְ מִחֶשֶׁבָה
אֶת הַקְּלָלָה לֹא אָבָה

5

ככ>תוב> ולא אבה יי אלהיך לשמוע אל בלעם (דב' כג: ו) ונ>אמר> ולא אביתי
לשמוע אל בלעם ויברך ברוך אתכם ואציל אתכם מידו (יהושע כד: י) ונ>אמר>
מה אהבתי תורתך (תה' קיט:צז)

ב>רוך הבוחר בעמו ישראל<

(זולת)

וְהִיָּה שְׂאֵרִית / תּוֹחַלַת יַעֲקֹב וְלָדָם
תְּמִימִים כֹּלָם יָקָר כְּבוֹדָם
שְׂתִים כָּטָל עָלֵי עֵשָׂב לְהַפְרִידָם
וְלֹא יִחַל לִבְנֵי אָדָם

תְּרוֹם יֶדֶךְ / רְצוּי מְאֹשֶׁר יְהוֹתָנוּ
רַבְבוֹתֶיךָ מְאֹדִים לֹא יִחַתּוּ
קִלְעֹתִים מִלְּפָנֶיךָ וְכֵלָם מֵתוּ
וְכָל אוֹיְבֶיךָ יִכְרֹתוּ

5

וְהִיָּה כִּיּוֹם הַהוּא / צִידְקָתִי הוֹרִיד
צִעֲרֶיךָ יִרְבּוּ בְּרוּחַב דִּירְךָ
פֶּאֶר עוֹזְךָ בְּתוֹךְ מִשְׁרֶיךָ
וְהִרְסָתִי כָּל מִכְצָרֶיךָ

10

ביאור:

בבלק יראה באויבים ובשונאים להשמידם. / 5 המאורות וכו': כמו: את דרך המאורות האיר
באהבה. / 7 סומך: כינוי לקב"ה. / 8 את הקללה וכו': על פי המקרא שבסמוך.

הזולת

מיוסד על ההפטרטה במכיה ה: וואילך, עם פתיחות וסיימות הבאות על פי רוב מאותם הפסוקים.
1 והיה וכו': ה' יהיה תוחלת לשארית יעקב. ולדם: המלה יורדת לטור הבא: ילדיהם תמימים כולם
וכבודם ייקר. / 3 שתיים: נתתי אותם. להפרידם: להבדיל בינם לבין אומות העולם. / 5 תרום ידך:
מיכה ו:ח, הפייטן דילג על פסוק ז, שאף הוא תחילתו ב'והיה שארית'. רצוי: כינוי פנייה אל
ישראל. מאשר יהותתו: מאשר ירשיעו כנגדך (תה' סב:ד). / 9 צידקתי הוריד: זכרתי לך זכות
אבותיך. / 10 דיריך: בדירתך הרחבה. / 11 פאר וכו': כדי לפאר עוצמתך בשדותיך (מישריך).

ועשיתי / סחי ומאוס לאשר יתגלעו
שכר בלעם וכו' הובלעו
עוד כן אהרסם ויתעו
את הגוים אשר לא שמעו

15

'שמעו נא / נביאים' נועם מילולך
'נשיתם אשר בא לקללך
מוסדי ההרים בהקהילך
ותשמענה הגבעות קולך'

20

שמעו הרים / לאומר נוכח
לאשר גבולו ממנו נשכח
כי ריב ליי עם עמו המשוכח
ועם ישראל יתוכח

עמי מה עשיתי / יום נראיתי בטובי
יריתי שונאי ואויבי
טהורים. כולכם פשעתם בי
ומה הלאיתיך ענה בי

25

כי העליתיך / חבר לדורשי קיווים
חננתיך בעברם בים
זה העדיתיך מעדים
את משה אהרן ומרים

30

עמי זכור נא / וועוד בלק בגנני
ואין לו תשובה מקדמוני
הוא ענה משמי ענני
למען דעת צדקות יי

35

במה אקדם / דודי בתחנה
ואשפוך לפניו חנינה

ביאור:

מלשון מישור). 12 והרסתי וכו': הפייטן סיים בסוף פסוק י', ולא בסוף פסוק ט שבו החל.
13 ועשיתי: מיכה ה'יד. הפייטן דילג על שלושה פסוקים (יא"ג) שראשיתם בדברי פורענות
(והכרתי, וזהכרתי, ונתשתי). האקרוסטיכון האפלביתי בסטרופה הזאת משוכל: ססע במקום
עסס. לאשר יתגלעו: לאויבים שיריבו אתך. 14 וכו' הובלעו: ונפלו בפח שטמנו. 17 שמעו נא:
מיכה ו: א. שמעו וכו': שיעור הטור: כך הוא מילולך. דיבורך. הנעים: שמעו נא נביאים. ר'נביאים'
כאן כינוי לישראל, שכני נביאים הם. 18 נשיתם: שכחתם. אשר בא וכו': את בלעם. והוא עניין
הפסוק הבא במקרא: עמי זכור נא מה יעץ בלק וכו'. 19 מוסדי וכו': כך דיברת בהקהילך על
ישראל לעדות את ההרים ואת הגבעות. והוא על פי לשון המקרא. 21 לאומר נוכח: למדבר
נכוחה. כלומר לה'. 22 לאשר וכו': לישראל ששכחו את הגבול שגבלה להם התורה. 26 יריתי:
הרגתי. 27 טהורים: כינוי פנייה אל ישראל. 29 חבר לדורשי קיווים: יחד עם המבקשים הגשמת
תקוותם, והם הנוכחים בטור המסיים את המחרוזת: משה אהרן ומרים. 31 העדיתיך וכו':
קישטתיך בקישוטיהם. 33 וועוד: מה שהעיד. 34 ואין לו וכו': כנראה: ולא היתה לו תשובה
והצלחה בימי קדם. 35 משמי ענני: מה שהוריתי לו מן השמים לומר. 37 דודי: את ה'.

גמול ישיב לכל תאנה בעגלים בני שנה	40
הירצה / באלפי חיבושי בריקבות נחלי קדשי אתן בכורי עז מקדשי פרי בטני חטאת נפשי	
הגיד לך אדם / איה אלהיך אשר תעשה בהודיך אם עשות משפט אביוניך ואהבת חסד והצנע לכת עם אלהיך	45

ביאור:

39 גמול וכו': הלא הוא משלם שכר לכל מעשה. / 40 בעגלים וכו': כנראה בתמיהה, כמו במקרא. האם בקרבנות אקדמנו? / 41 חיבושי: נ"ל מלשון 'אסרו חג בעבותים', כלומר: באלפי קרבנות. / 42 קדשי: גם כן לשון קרבנות. / 43 אתן: כמו: האתן. עוז מקדשי: תמורת מקדשי שחרב. / 44 פרי וכו': או האתן פרי בטני וכו'. / 45 איה: המלה תמוהה במקום הזה. / 46 בהודיך: במעשים טובים שלך. / 47 אם: כמו: כי אם, כלשון הכתוב.